

LACKFI JÁNOS

Kapaszkodom

*Apám nem szeretett táncolni,
talán nem is tudott, bár cselgáncsos lévén
ütemérzéke, lépésfegyelme bőven lett volna hozzá,
inkább zsigeri ellenérzés gátolhatta,
nem volt hajlandó vacak zenék bábjaként,
madzagon rángatózni.*

*Apám az egyensúly mestere volt, tőle tanultam
meg, hogy befordulások, lábsöprések, karmunka,
koncentrált erőfeszítés hogyan lehet hatékony,
hogyan fordítható saját javunkra,
hogyan fordítható az ellenfél vesztére.*

*Apám szokott füttyülni, de nem a szó
hagyományos értelmében,
ezer közül is felismerhető
füttyszava olyan volt, mintha csupán
vázlatot készítené egy dallamhoz,
elnagyoltan fíjkodta a hangokat,
afféle emlékeztető gyanánt
valami nagyon belső zenéhez.*

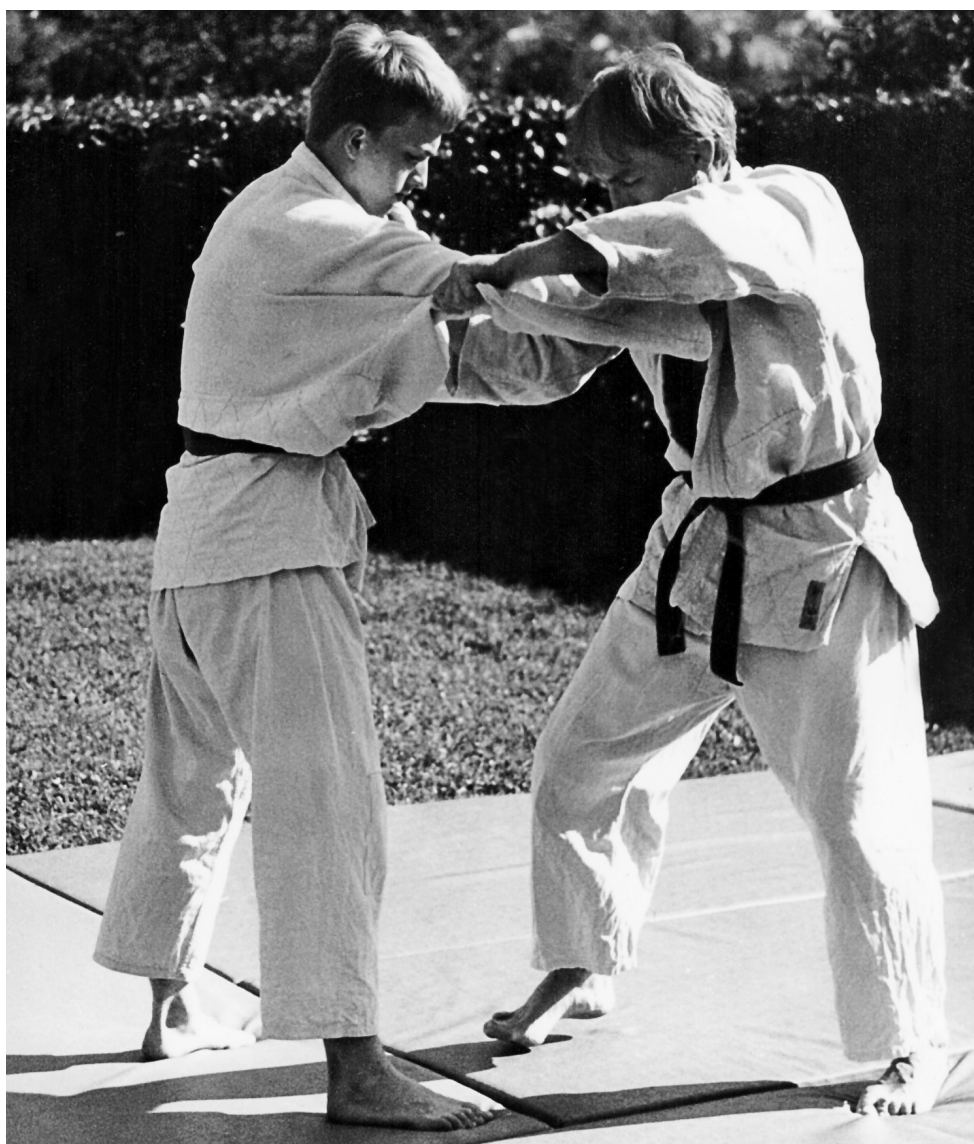
*Apámat sose láttam csak úgy zenét hallgatni,
ahogy én nyűttem klasszikus meg rockos
kazettáimat, koncerteken járt persze,
de hogy milyen muzsika örvénylett benne,
arról alig van sejtésem,
néha elcsíptem pár foszlányt,
ahogy dudorászott az orra alatt,
talán hogy hallod-e, Rozika, te,
vagy hogy mint száműzött, ki vándorol,
fogalmam sincs, illetéktelenségnek
tartottam volna rákérdezni.*

*Apám szeretett a polchoz odalépve,
szinte találomra, szeszélyes ötletet követve,
vagy tán előre megfontoltan
le-leemelni egy-egy kötetet,
most is látom kutató mutatóujja mint
ugrál a levegőben, kapdos egy gerinc után,
és hallom, ahogy pár sort, egy-két verset
felolvas angolul vagy magyarul,
elmélyített hangon, nem színpadiasan,
de mégis emeltebbben a köznapi beszédnél,
nem mutatvány volt ez, nem kifelé*

*szánta, inkább maga-magának,
kihangosította a halott szöveget,
és nekünk se volt tilos hallgatólagosan
részt venni ebben a megtestesülésben.
Apám ismerte a kő természetét,
babiloni támfalakat emeltünk a kertben,
hogy az átszítált földet ágyásokba
rendezzük, tőle tanultam,
kő kövön miként marad meg stabilan,
a falrakás művészet,
egy-egy marék földdel
rá lehet segíteni, de sokkal fontosabb
a pontos illeszkedés, hogy kiegészítsék
egymást a külön-külön értelmezhetetlen
szögletek, domborulatok, egyenetlenségek,
s ha jól csináljuk, felér az égig,
egész biztosan felér az égig.
Apám ismerte a fa természetét,
polcrendszereket és fészert
tervezett meg papíron,
szabott le fűrészszel, csavarozott össze,
én jól-rosszul segédkeztem,
módszeres volt, mindig előfűrt a csavarnak,
mindig kimérte a lyukak helyét,
sose spóroltunk a szükséges munkafázissal,
az anyag időnként mégis ellenállt,
utolsó pillanatban elhasadt,
vagy egy csavar pattant el,
ilyenkor apámból is kicsattant a dühösség,
mely továbbél bennem,
és vulkánként kitör, mikor az anyag
nem úgy viselkedik, ahogy elvárom tőle,
mikor elfogy a türelmem.
Apám szeretett rendszereket alkotni,
polcain dossziék gondosan összerendezett
serege, melyeket nagy mosóporos dobozból
szikével kialakított iratpapucok fogtak össze,
a cédulákat, gemkapcsokat, jancsiszögeket,
bélyegeket, tollakat, egyéb aprócikket
kisebb papírdobozokból vágott tárolórekeszek
rejtették fiókjában, mindennek megvolt a helye*

*ebben a szűkülő-táguló univerzumban.
Apám, amíg még tömegközlekedett,
sportot űzött a bliccelésből, volt egy kis füzete,
melyben a használt buszjegyeket elrendezte,
az összes lehetséges számkombinációt,
826, 971, 543, satöbbi, próbajegyeket is gyártott,
s mikor megvolt a kívánt minta, csak kikereste
a megfelelőt, sokan ellenőrnek nézték
a matatás miatt, észvesztve lyukasztottak,
ezen mindig jól mulatott,
modern betyár lévén, aki a maga
következetes módján mutatott fityiszt
a fölötte terpeszkedő hatalomnak.
Apám jól vezetett, gyerekként mindig
csodáltam kormánykereket markoló kezét,*

*erőt sugallt, magabiztosan kezelte a Wartburg
idéltlen, nyurga botváltóját, csak mikor már
nagy és gyors kocsija volt, kezdtem aggódni,
amiért túlságosan közel húzódik az előtte haladó
gépjárműhöz, túlságosan közel.
Apám tudott motorozni, bár a vagánykodó
motorosoktól viszolygott, szédítő volt a Jawán
ülni, sokkal látványosabban
suhant körülöttünk a tér,
mint mikor autóban utazik az ember,
nem sokszor használtuk a járgányt,
nem sokszor ültem mögötte,
de nehézkes, kabátos öleléssel
még most is kapaszkodom,
hogy le ne essek.*

Oláh János és Lackfi János 1986 tavaszán